Eiropas Parlaments
2014-2019

Sesijas dokuments

B8-0149/2017

8.2.2017

REZOLŪCIJAS PRIEKŠLIKUMS

iesniegts, pamatojoties uz jautājumu B8-0202/2017, uz kuru jāatbild mutiski,

saskaņā ar Reglamenta 128. panta 5. punktu

par ESI fondu darbības programmu novēlotu īstenošanu: ietekme uz kohēzijas politiku un turpmākā rīcība
(2016/3008(RSP))

Iskra Mihaylova
Reģionālās attīstības komitejas vārdā

B8-0149/2017

Eiropas Parlamenta rezolūcija par ESI fondu darbības programmu novēlotu īstenošanu: ietekme uz kohēzijas politiku un turpmākā rīcība (2016/3008(RSP))

Eiropas Parlaments,

– ņemot vērā 2016. gada 11. maija rezolūciju par kohēzijas politikas īstenošanas paātrināšanu[1],

– ņemot vērā 2014. gada 27. novembra rezolūciju par 2014.–2020. gada kohēzijas politikas sākšanas novilcinājumu[2],

– ņemot vērā 2014. gada 14. janvāra rezolūciju par ES dalībvalstu sagatavotību jaunā kohēzijas politikas plānošanas perioda efektīvam un savlaicīgam sākumam[3],

– ņemot vērā 2016. gada 26. oktobra rezolūciju, kuras priekšlikums iesniegts, noslēdzot debates par Komisijas paziņojumu saskaņā ar Reglamenta 123. panta 2. punktu, par DFS 2014.–2020. gadam vidusposma novērtēšanu[4],

– ņemot vērā ziņojumu par ieguldījumiem darbvietās un izaugsmē — maksimāla Eiropas strukturālo un investīciju fondu ieguldījuma izmantošana: KNR 16. panta 3. punktā minētā ziņojuma novērtēšana, ko veikusi Reģionālās attīstības komiteja (A8-0385/2016),

– ņemot vērā 2015. gada 26. novembra rezolūciju par virzību uz 2014.–2020. gada kohēzijas politikas vienkāršošanu un orientēšanu uz rezultātiem[5],

– ņemot vērā jautājumu Komisijai par ESI fondu darbības programmu novēlotu īstenošanu: ietekme uz kohēzijas politiku un turpmākā rīcība (O-000005/2017 – B8-0202/2017),

– ņemot vērā Reglamenta 128. panta 5. punktu un 123. panta 2. punktu,

– ņemot vērā LESD Protokolu Nr. 2 par subsidiaritātes principa un proporcionalitātes principa piemērošanu,

A. tā kā sarunas par DFS 2014.–2020. gadam tika pabeigtas novēloti un Eiropas strukturālo un investīciju fondu (ESI fondu) regulas tika pieņemtas novēloti, izraisot kavēšanos attiecībā uz partnerības nolīgumu un darbības programmu pieņemšanu un īstenošanu, pārvaldības, sertificēšanas un revīzijas iestāžu izraudzīšanos, *ex ante* nosacījumu izstrādes un izpildes procesu un projektu īstenošanu vietējā, reģionālā un valsts līmenī; tā kā – lai gan par šādas kavēšanās iemeslu nav faktiskās informācijas un analīzes

[1] Pieņemtie teksti, P8_TA(2016)0217.
[2] OV C 289, 9.8.2016., 50. lpp.
[3] OV C 482, 23.12.2016., 56. lpp.
[4] Pieņemtie teksti, P8_TA(2016)0412.
[5] Pieņemtie teksti, P8_TA(2015)0419.

trūkums, tas ietekmē plānošanas perioda pirmo daļu par ESI fondu potenciālu palielināt konkurētspēju un uzlabot sociālo, ekonomisko un teritoriālo kohēziju;

B. tā kā tagad ir pieņemtas 564 ESI fondu darbības programmas un Komisija ir saņēmusi paziņojumus par iestāžu izraudzīšanos 374 darbības programmām; tā kā starpposma maksājumus nevar veikt, ja nav izraudzītas vadošās iestādes; tā kā saskaņā ar pieejamiem datiem uz 2016. gada 30. novembri starpposma maksājumi ir veikti EUR 14,750 miljardu apmērā, sedzot mazākas maksājumu vajadzības, nekā tika paredzēts sākotnēji;

C. tā kā šajā pašā posmā iepriekšējā plānošanas periodā, neraugoties uz līdzīgu kavēšanos un tehniskiem šķēršļiem, kas bija saistīti ar prasību par pārvaldības un kontroles sistēmām, starpposma maksājumu izmantošana tika reģistrēta jau 2009. gada jūlijā un notika saskaņā ar 2010. gada budžetā paredzētajām apropriācijām, un bija sagaidāms, ka minētajā gadā kohēzijas programmu īstenošanas temps būs optimāls;

D. tā kā plānošanas perioda virzības ziņā pašreizējais starpposma maksājumu līmenis veido salīdzinoši nelielu daļu no programmas piešķīrumu kopējās summas; tā kā Parlaments pauž bažas par to, ka saskaņā ar dalībvalstu 2016. gada rudens prognozēm tas turpināsies tādā pašā tempā;

E. tā kā novēlotā īstenošana un līdz ar to mazākās maksājumu vajadzības jau ir izraisījušas maksājumu apropriāciju samazinājumu EUR 7,2 miljardu apmērā 1.b izdevumu kategorijā 2016. gadā, pamatojoties uz BGP 4/2016; tā kā tajā pašā 2013.–2007. gada plānošanas perioda posmā līdzīgs budžeta grozījuma projekts nebija vajadzīgs; tā kā 2017. gadā salīdzinājumā ar 2016. gadu ir gandrīz par 24 % samazinājušās maksājumu apropriācijas;

F. tā kā ciešāka sadarbība starp dalībvalstīm un Eiropas iestādēm ir ļoti vēlama, lai nodrošinātu, ka ES 2018. gada budžetā Kohēzijas politikai paredzētās maksājumu apropriācijas nostabilizēsies apmierinošā līmenī un ka kopējais maksājumu plāns 2014.–2020. gada periodam tiks ievērots vai vajadzības gadījumā pielāgots atbilstoši faktiskajai situācijai;

G. tā kā valsts, reģionālā un vietējā līmeņa administratīvās spējas ir būtisks priekšnoteikums sekmīgai kohēzijas politikas īstenošanai,

1. atkārtoti norāda, ka ESI fondu investīcijas veicina ekonomisko, sociālo un teritoriālo atšķirību samazināšanos Eiropas reģionos un starp tiem, kā arī veicina viedu, ilgtspējīgu un iekļaujošu izaugsmi un darbvietu radīšanu; tādēļ pauž bažas par to, ka turpmāka kavēšanās ar kohēzijas politikas darbības programmu īstenošanu negatīvi ietekmēs šo mērķu sasniegšanu, veicinot arī reģionālās attīstības atšķirību palielināšanos;

2. atzīst, ka vairāku jaunu prasību, piemēram, tematiskas koncentrācijas, *ex ante* nosacījumu un finanšu pārvaldības, ieviešana, neraugoties uz to, ka tās nodrošina labākus programmu rezultātus, tiesiskā regulējuma aizkavētas pieņemšanas kontekstā veicināja novēlotu īstenošanu; vērš uzmanību uz to, ka pašreizējā īstenošanas gaita rada risku, ka lielas apropriāciju summas turpmākajos gados tiks ieskaitītas atpakaļ budžetā, un uzsver, ka būtu jāveic vajadzīgie pasākumi, lai to nepieļautu; aicina Komisiju norādīt šajā jomā plānotos pasākumus;

3. uzsver, ka novēlotās īstenošanas dēļ ESI fondu darbības programmās paredzēto finanšu instrumentu izmantošana varētu palielināt jau esošo risku, ko izraisa zemi izmaksu līmeņi, pārmērīgi kapitāla piešķīrumi, nespēja apmierinošā līmenī piesaistīt privāto kapitālu, maziedarbīgs sviras efekts un problemātiska apgrozība; norāda, ka turpmāki precizējumi un pasākumi ir vajadzīgi, lai panāktu vienāda līmeņa spējas sadarboties ar finanšu instrumentiem kā sviru instrumentiem dalībvalstīs, un aicina dalībvalstis nodrošināt, ka Komisija un EIB līdzsvaroti izmanto šos instrumentus; atgādina arī par iespēju apvienot finansējumu no ESI fondiem un Eiropas Stratēģisko investīciju fonda (ESIF), lai novērstu ieguldījumu samazināšanos, jo īpaši tajās nozarēs, kas var vislabāk sekmēt izaugsmi un nodarbinātību;

4. aicina Komisiju un dalībvalstis pilnībā izmantot pieejamo elastību Stabilitātes un izaugsmes pakta ietvaros, ņemot vērā to, ka daudzās dalībvalstīs krīzes dēļ ir radušās likviditātes problēmas, ka tā rezultātā valdībām ir mazāk līdzekļu pieejami publiskajiem ieguldījumiem un ka kohēzijas politikas finansējums kļūst par galveno publisko ieguldījumu avotu;

5. tādēļ aicina Komisiju, cieši sadarbojoties ar dalībvalstīm un pamatojoties uz objektīvu to faktoru analīzi, kas veicina pašreizējo kavēšanos, 2017. gada pirmajā ceturksnī nākt klajā ar "kohēzijas paātrinājuma plānu", lai veicinātu ESI fondu darbības programmu paātrinātu īstenošanu; šajā kontekstā tomēr uzsver, ka ir nepieciešams nodrošināt zemu kļūdu īpatsvaru, krāpšanas apkarošanu un administratīvo spēju stiprināšanu valsts, reģionālajā un vietējā līmenī, jo tas ir priekšnoteikums, lai iegūtu savlaicīgus un veiksmīgus rezultātus; uzskata, ka pēc dokumenta "Kopsavilkuma ziņojums par programmas gada īstenošanu. Ziņojumi par īstenošanu 2014.–2015. gadā" analīzes, ko Komisija publiskoja 2016. gada beigās, būtu jāveic īpaši pielāgoti pasākumi, un aicina dalībvalstis pastāvīgi uzraudzīt projektu īstenošanā panākto progresu; šajā sakarībā uzsver centienu koncentrēšanas uz tematiskajiem mērķiem prioritārajās jomās nepieciešamību un pievienoto vērtību; turklāt aicina Komisiju ar Labākas īstenošanas darba grupas palīdzību arī turpmāk sniegt atbalstu un tās darbības plānu darīt pieejamu Parlamentam;

6. pauž bažas par kavēšanos saistībā ar pārvaldības, sertificēšanas un revīzijas iestāžu izraudzīšanos, kas rada novēlotu maksājumu pieteikumu iesniegšanu; tāpēc aicina dalībvalstis pabeigt izraudzīšanās procesu un aicina Komisiju nodrošināt tehnisko palīdzību un konsultāciju pakalpojumus, kas nepieciešami pārvaldības, sertificēšanas un revīzijas iestādēm, lai atvieglotu un paātrinātu darbības programmu īstenošanu uz vietas, tostarp projektu iestrāžu sagatavošanai, finanšu vadības un kontroles sistēmu vienkāršošanai un paātrināšanai, kā arī līgumslēgšanai un uzraudzības procedūrām;

7. atzīst, ka ātrāka un efektīvāka ESI fondu darbības programmu īstenošana ir tieši saistīta ar palielinātu vienkāršošanu; šajā sakarībā ņem vērā prioritātes, kas noteiktas saistībā ar "Omnibus" priekšlikumu; tomēr norāda, ka būtu jāveic turpmāki pasākumi, jo īpaši attiecībā uz projektu pārvaldības izmaksām, noteikumu dažādību un biežajām izmaiņām tajos, sarežģītajām lielo projektu apstiprināšanas procedūrām, publisko iepirkumu, neatrisinātām mantiskajām attiecībām, ilgajām atļaujas un lēmumu saņemšanas procedūrām, jautājumu par revīzijas un kontroles noteikumu piemērošanu ar atpakaļejošu spēku, novēlotiem maksājumiem atbalsta saņēmējiem, grūtībām apvienot finansējumu no ESI fonda un citiem finansējuma avotiem, valsts atbalsta noteikumiem

un lēno strīdu izšķiršanu; aicina Komisiju nodrošināt pienācīgu koordinēšanu, būtiski vienkāršot valsts atbalsta noteikumus un nodrošināt to saderīgumu ar kohēzijas politiku; atgādina, ka ir vajadzīgi arī pasākumi, lai uzlabotu ESI fondu investīciju rezultātu paziņošanu;

8. aicina Komisiju apsvērt un izstrādāt risinājumus, tostarp papildu elastīguma veidus, piemēram, elastība starp prioritātēm un starp darbības programmām pēc attiecīgās vadošās iestādes lūguma, ievērojot stratēģijas „Eiropa 2020” mērķus, vienlaikus nodrošinot nepieciešamo stabilitāti un paredzamību, un jau ierosināto atlikušos maksājumu saistību ieskaitīšanu atpakaļ ES budžetā, tostarp 1.b izdevumu kategorijā, pilnīgas vai daļējas neizpildes dēļ, tostarp saistībā ar nākamo plānošanas periodu;

9. aicina pastiprināt centienus, lai nodrošinātu un veicinātu sinerģiju starp tādām ES finansējuma iespējām kā ESI fondi, pamatprogramma “Apvārsnis 2020” un ESIF, tam izmantojot kopēju finansējumu, ciešu sadarbību starp kompetentajām iestādēm, palielinātu atbalstu darbībām pārdomātai specializācijai un ciešāku sadarbību ar valstu struktūrām, parakstot preferenciālu aizdevumu risku projektiem, kas ir saskaņā ar darbības programmu mērķiem;

10. prasa uzlabot saziņu starp Komisijas struktūrām (attiecīgajiem ģenerāldirektorātiem), starp Komisiju un dalībvalstīm un ar valsts un reģionālajām iestādēm, jo tas ir būtisks priekšnoteikums tam, lai palielinātu saskaņā ar kohēzijas politiku veikto darbību finansējuma apgūšanas līmeni un kvalitāti;

11. atkārtoti uzsver uz rezultātiem orientētas pieejas pieņemšanas pievienoto vērtību un atzinīgi vērtē Komisijas centienus nodrošināt politikas īstenošanu praksē; norāda uz dokumenta “Kopsavilkuma ziņojums par programmas gada īstenošanu. Ziņojumi par īstenošanu 2014.–2015. gadā” secinājumiem un gaida paredzamo Komisijas stratēģisko ziņojumu, ko plānots pabeigt līdz 2017. gada beigām un kas sniegs vairāk informācijas par prioritāšu īstenošanu, atsaucoties uz finanšu datiem, kopējiem un īpašiem programmas rādītājiem un skaitliski izteiktām robežvērtībām un progresu starpposma mērķu sasniegšanā, kā arī situāciju attiecībā uz to rīcības plānu izpildi, kas saistīti ar neizpildītajiem *ex ante* nosacījumiem[1];

12. norāda uz spēkā esošo 2014.–2020. gada maksājumu plānu; ņemot vērā noteikumus par maksājumu saistību ieskaitīšanu atpakaļ budžetā, aicina Komisiju izveidot atbilstošu maksājumu plānu līdz 2023. gadam, ja nepieciešams, līdz pašreizējā plānošanas perioda beigām ierosinot palielinātu maksājumu maksimālo apjomu 1.b izdevumu kategorijā; mudina Komisiju un dalībvalstis padarīt e-kohēziju pilnībā darboties spējīgu un viegli lietojamu, lai maksājumu plānu koriģētu saskaņā ar faktiskajām izmaiņām, kā arī lai sagatavotu “kohēzijas paātrinājuma plānu”; tādēļ prasa dalībvalstīm ievadīt datus par projektu sarakstiem, iepirkuma plāniem ar plānotajiem un faktiskajiem konkursa rīkošanas, līgumu slēgšanas un īstenošanas datumiem un visus finanšu un grāmatvedības datus, kas saistīti ar rēķiniem, līdzfinansējumu, izmaksu atbilstību utt.;

13. cer, ka Komisija turpinās diskusijas par šiem jautājumiem kohēzijas forumā un piedāvās risinājumus septītajā gada ziņojumā par Kohēzijas fondu, lai nodrošinātu pilnīgu

[1] Nepieciešams atjaunināt pēc dokumenta “Kopsavilkuma ziņojums par programmas gada īstenošanu. Ziņojumi par īstenošanu 2014.–2015. gadā” publicēšanas.

kohēzijas politikas īstenošanu un atbilstību ES investīciju vajadzībām; aicina Komisiju arī veikt nepieciešamos pasākumus savlaicīgai plānošanas perioda pēc 2020. gada sākšanai;

14. aicina Komisiju izdarīt secinājumus, pamatojoties uz informāciju, kas iekļauta gada ziņojumos, ņemot vērā debates par kohēzijas politiku periodā pēc 2020. gada;

15. mudina Komisiju vēlākais līdz 2018. gada sākumam iesniegt tiesību aktu kopumu par nākamo plānošanas periodu un sekmēt raitas un savlaicīgas sarunas par daudzgadu finanšu shēmu pēc 2020. gada, tostarp par regulatīvo un procedurālo nodrošinājumu, lai nepieļautu sistēmisku šoku rašanos kohēzijas politikas investīcijās un īstenošanā; uzskata, ka AK referenduma rezultāts un gaidāmā *Brexit* kārtība būtu pienācīgi jāņem vērā;

16. uzdod priekšsēdētājam šo rezolūciju nosūtīt Komisijai, Padomei, Reģionu komitejai, dalībvalstīm un to nacionālajiem un reģionālajiem parlamentiem.